

rok akademicki: 2012/2013

tytuł/stopień nauk., nazwisko i imię: dr hab. Grażyna Legutko

adres e-mail: gralegutko@poczta.onet.pl

kierunek: filologia polska

nazwa przedmiotu: **teoria kultury**

rok studiów: II

typ studiów: drugiego stopnia

forma studiów: stacjonarne

kryteria oceny: obecność na ćwiczeniach i czynne w nich uczestnictwo – zabieranie głosu w dyskusji i wygłoszenie referatu; wykazanie się znajomością tekstów źródłowych z teorii kultury, polecanych do przeczytania na ćwiczenia (kolokwium)

semestr: I

specjalność: translatoryka

liczba godzin: 30

typ zajęć: ćwiczenia

forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

cele kształcenia: zapoznanie z podstawowymi terminami i pojęciami teorii kultury oraz przekazanie podstawowych wiadomości, pomagających w zrozumieniu najważniejszych współczesnych tendencji i zjawisk w kulturze w świetle uwarunkowań historycznych w oparciu o literaturę z zakresu: antropologii społeczno-kulturowej, filozofii kultury, socjologii kultury, refleksji postmodernistycznej, *gender studies* i badań kulturowych

wymagania wstępne: brak

efekty kształcenia: po zaliczonych ćwiczeniach student powinien umieć stosować wiedzę kulturoznawczą w kontekście nauki o literaturze i języku

metody kształcenia: wykład; praca z tekstem teoretycznym (dotyczącym problemów związanych z teorią kultury); analiza i interpretacja tekstów źródłowych; heureka; dyskusja na temat zjawisk kulturowo-filozoficznych, socjologicznych i antropologicznych; samodzielna praca studentów (przygotowywanie referatów związanych z wybranymi zjawiskami kulturowymi, poszczególnymi badaczami kultury: filozofami, antropologami, socjologami itd. oraz dziełami prezentującymi kluczowe zagadnienia kulturowe)

treści kształcenia:

Definicje kultury i teorii kultury. Geneza kultury. Kultury prehistoryczne. Wzory kultury. Filozoficzne podstawy teorii kultury. Mit i religia, symbol i archetyp. Kultura masowa. Współczesne modele przemian kulturowych. Postmodernizm. Feminizm. Płeć uwarunkowana kulturowo (*gender*). Globalizacja. Pojęcie wielokulturowości. Badania kulturowe. Oddziaływanie przemian kulturowych na refleksję literaturoznawczą i językoznawczą.

literatura:

- Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, pod red. A. Mencwela, Warszawa 2001
- Appadurai A., *Nowoczesność bez granic. Kulturowe wymiary globalizacji*, Warszawa 2005
- Bachtin M., *Twórczość Franciszka Rabelais'go a kultura ludowa średniowiecza i renesansu*, Kraków 1975
- Bauman Z., *Globalizacja: I co z tego dla ludzi wynika*, Warszawa 2000
- Benedict R., *Wzory kultury*, tłum. J. Prokopiuk, wstęp A. Kłoskowska, Warszawa 2002
- Cassirer E., *Esej o człowieku: Wstęp do filozofii kultury*, Warszawa 1977
- Czarnowski S., *Kultura*, wyd. 3, Warszawa 1958
- Eliade M., *Sacrum, mit, historia*, tłum. A. Tatarkiewicz, wybór i wstęp M. Czerwiński, wyd. 2, Warszawa 1974
- Escarpit R., *Rewolucja książki*, tłum. J. Pański, Warszawa 1969
- Huizinga J., *Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury*, tłum. M. Kurecka i W. Wirpsza, Warszawa 1967
- Kłoskowska A., *Kultura masowa. Krytyka i obrona*, Warszawa 1964
- Lévi-Strauss C., *Smutek tropików*, tłum. A. Steinsberg, wstęp L. Stomma, posłowie J. Kuroń i A. Friszke, wyd. 3, Łódź 1992
- Malinowski B., *Szkice z teorii kultury*, tłum. H. Buczyńska, H. Stasiak, T. Świącicka, Warszawa 1958
- Markowski M.P., *Badania kulturowe w: Teorie literatury XX wieku*, pod red. A. Burzyńskiej i M.P. Markowskiego, Kraków 2006
- Mc Luhan M., *Galaktyka Gutenberga w: tegoż, Wybór pism*, tłum. K. Jakubowicz, wybór J. Fuksiewicz, wstęp. K. T. Toeplitz, Warszawa 1975
- Nowa świadomość płci w modernizmie. Studia spod znaku gender w kulturze polskiej i rosyjskiej u schyłku stulecia*, pod red. G. Ritza i in., Kraków 2000
- Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze*, pod red. A. Kłoskowskiej, Wrocław 1991
- Ślęczka K., *Feminizm. Ideologie i koncepcje społeczne współczesnego feminizmu*, Katowice 1999
- Świerkocki M., *Postmodernizm. Paradygmat nowej kultury*, Łódź 1997
- U progu wielokulturowości. Nowe oblicza społeczeństwa polskiego*, pod red. M. Kempnego, A. Kapciak, S. Łodzińskiego, Warszawa 1997
- Żółkiewski S., *Kultura, socjologia, semiotyka literacka. Studia*, Warszawa 1979